

ISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

Éves előfizetés	16 k.
6 hónapos előfizetés	8 k.
3 hónapos előfizetés	4 k.
1 hónapra előfizetés	1 k.
Postán szállítva	2 k.
Magyarországon kívülre	3 k.
Egyes szám ára 6 fillér.	

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hivatalos
ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 2.
A szerkesztőség kéziratok vétele
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetési és hirdetések a kiadó
hivatalához intézendők.

XIII. évfolyam 73. szám.

Nagyvárad

Csütörtök, 1917 március 29.

Mexikó mozgósított.

Budapest, március 28. (Saját tudósítónktól.) Newyorkból jelentik:

A Newyork Herald mexikói jelentése szerint Caransa tábornok a mexikói miliciát mozgósította.

Amerika fegyverkezik.

Budapest, március 28. (Saját tudósítónktól.) Hágából jelentik: **Amerikai jelentések megemlékeznek Amerika sürgős fegyverkezéséről. A hadsereg állományát 120,000 főről 500,000 főre emelik, a hadihajók légénységét teljes létszámba helyezték.**

Budapest, március 28. (Saját tudósítónktól.) Genéből jelentik: **A Havas-ügynökség Newyorkból jelenti: Lansing külügyi államtitkár a külügyi bizottságnak jelentette, hogy Wilson a hadsereg megerősítésével tervbe vette, hogy seregeket expedíciók Franciaországba és pénzügyi segítséget nyújtson az antantnak.**

Döntés ezideig még nem történt.

Három kilométeres orosz állást foglaltunk el.

Keleti harctér. Budapest, március 28. (Hivatalos.) **Mackensen vezértábornagy hadseregharcvonalára.** Nincs ujság.

József főherceg vezértábornagy hadseregharcvonalára. Az Uz völgytől délkeletre egy orosz magaslati állást 3 kilométer szélességben elfoglaltunk és azt az ellenség három erős ellentámadásával szemben megtartottuk. 150 foglyot ejtettünk, 3 géppuskát és 2 aknavetőt zsákmányoltunk.

A Magyaros állás ellen az ellenség tegnap délután ismét hiába intézett rohamot. Az Erdős-Kárpátokban sikeres előtéri vállalkozásaink voltak.

Lipót bajor herceg vezértábornagy hadseregharcvonalára. Stanislaunál egy támadó osztagunk benyomult az ellenség állásába. Az oroszok megfutottak.

Egyébként az olvadásos időjárás mellett csekély a harci tevékenység.

Délkeleti harctér. Budapest, március 28. (Hivatalos.) Az albán harc vonalon erősebb ágyuharc. **Hófer.**

A németek sikerrel oldják meg feladataikat.

Berlin, március 27. A nagyfőhadparancsnok jelenté:

Nyugati harctér.

A hadsereg nagyobb részénél nyugodtan telt el a nap. A Somme és az Oise mindkét oldalán elterülő vidéken csak kisebb harci tevékenységre került a sor. Hogy csapataink mily sikeresen védték meg ott feladatukat, az abból is kitűnik, hogy a Laboucourt és Lorghies között március 26-iki harc színhelyén mintegy 1000 halott angol számoltunk meg.

A franciák tegnap az Oise nyugati partján La Ferrenél egy előretörésük megállítására alkalmas véres veszteségekkel szenvedtek. A Champagneban Ripontól délre néhány francia árkot elfoglaltunk. Itt, valamint St. Stublettől délre történt vállalkozásunk alkalmával és Stahrenél 300 franciát elfoglaltunk, több géppuskát és aknavetőt zsákmányoltunk. Reimstől északra és az Argonnokban állásunkba benyomult ellenséges felderítő osztagokat ellentámadásunkkal elűztünk.

Érdményes rohamunk az Uz-völgyben.

Keleti harctér.

Lipót bajor herceg vezértábornagy harc vonala. A tenger és a Kárpátok közt megkezdődött a tavaszi olvadás, ami a nagyobb harci tevékenységet kizárja. A Scara melletti harcokból származó zsákmány husz aknavetőre és 11 géppuskára növekedett.

József főherceg vezértábornagy hadserege. Az Erdős Kárpátokban a Cimon északkeleti lejtőjén történt portyázás alkalmával támadó csoportjaink benyomultak az oroszok állásába, több fedezéket felrobbantottak.

Markovits és Weinberger cég

tavaszi újdonságai megérkeztek, nagy választéku kész felöltői, blousaj, juponok, ernyők, valamint méterenkénti eladásra divatkelmék és selymek a legolcsóbb árban kaphatók. Nagy választék fehérneműek és vásznakban. Női szabósága a legjobb erővel dolgozik és a legmagasabb igényeknek megfelel. Pontos szolid kiszolgálás, határozott árak!

Telefon 11-09

Telefon 11-09

tottak és néhány fogollyal és zsákmánnyal tértek vissza.

A Magyarországon az oroszok támadása megfiúult. Az Us völgytől délre csapataink egy erősen elsáncolt hágygerincet rohammal elfoglaltak és azt többszöri ellentámadással szemben megtartották. 150 fogoly, néhány géppuska és aknavető maradt kezükön.

Mackensen vezértábornagy hadsereptábornál és a

Macedóniai fronton

előtéri harcok és időnkint megélénkülő tüzérségi tevékenység.

Ludendorff, első főszállásmeister.

Készüljünk a béke utáni harcokra.

A sajtó szerepe.

A világháború sajában egyidőre elhallgattak a nagy világszertei harcok, de nem örökre. Ez a csend a készülődés csendje s ha majd egyszer eljön a várvavári béke, ki fog történi a harc, talán sokkal erősebb és radikálisabb módon, mint eddig. Ellenségeink táborában mindent pontról pontra dolgoznak ki, hogy majd a háború utáni rendezési munkában ők adják meg a lelkük szerinti irányzatot. A földreformnál aligha fog kimaradni a szekularizáció kérdése s a szellemi világban a vallásos világszertei millitárismusának vádjá. A szocialisták szarva is megmótt, hisz ők hirdetik hangosan a békét a házára és egyházra mindenkép idegen elemek igen nagy anyagi tőkéhez jutottak a háború alatt. Az iskola is reform előtt áll, bár a háború itt a vallásoktatás mellett argumentál, az ellenkező tábor ezt nem hagyja figyelmen kívül s a Világot a tanári testületnek ingyen küldi.

A béke utáni harcok azok javára fognak eldőlni, akik már most biztosítják maguknak a közvélemény irányítását. A béke után agyis mobilizálnak s ebben a felkészülésben az lesz a győztes, akinek szava a legszólásabb rétegeket is átjárja, zászló alá sorakoztatja.

A vezérsereg itt is a sajtónak fog jutni. Az fog mozgósítani, irányítani, meggyőzni s közvéleményt teremteni. Ha azzal a hatalmas tőkével, amely most ellenségeink táborába s az oroszok háborús konjunktúra folytán felgyülemlett, egyszer majd ellenünk fognak futni s ha erre a sajtóra rászokik a háború alatt újságolvasóvá vált milliók érdeklődése, nem lesz hatalom, amely klovárvá kezükből a zászlót.

Jó erre már most gondolni s minden erőfeszítéssel odahatni, hogy a nagytömegeket a sajtó kérdésében felvilágosítsuk. Ma már nem elég a vasárnapi prédikáció, még az sem segít a dolgon, ha egyik másik katolikus lapot sikerült bevinni a családba, hisz a tapasztalat mutatja, hogy a legjobb hitbuzgalmi lap mellett gyakran a legrosszabb napilap is megfér.

Est a célt szolgálja sok katolikus lap között „A Sajtó” és a Tiszántúl. Folyton gyűm, dolgozó gépezete a felvilágosításnak,

mint a katolikus eszmék bátorzvivő harcosa és fűrgén előrejutó utitörője.

Magyarországon a Szent Antal-perselybe a legutolsó kis városkában, sőt faluban is sok száz, sőt több ezer korona kerül. Kell, hogy jusson az anyagi támogatásból a katolikus sajtónak is, mert jól jegyezzük meg, hogy megfűlő katolikus sajtó nélkül a Szent Antal-segélyezés is csakhamar meg-

szűnhetik. A franciaországi templomok előtt ma már nem osztanak kenyert.

A jövő nagy harcokban mint fűlőmetes tengeralattjáró fogja a Tiszántúl elűlyeszteni a katolikus család tisztaságának tükrön támadó dreadnoughtokat. Az eljövendő nagy harcokat a felvilágosítás virtuóz technikája veresse be az anyagilag független katolikus sajtó segítségével.

A munkások zavargása Péterváron.

Budapest, március 28. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: Pétervárról jelentik, hogy a gyárak legnagyobb részében a munka még szűnetel. A Putilov műveknél teljesen zavaros állapotok uralkodnak. A gyárak másik része 5-ike óta állandóan zárva van.

A munkások gyűlést tartottak, amely alkalommal a gyárigazgatókat letartóztatták és a duma elé hurcolták. A menetet nagy néptömeg kísérte. A nép durva bánásmólya következtében több gyárigazgató meghalt.

Az orosz parasztok a kormány ellen.

Budapest, március 28. (Saját tudósítónktól.) Baselből táviratozzák: A Ruszkoje Szlovo jelenti, hogy a kormány erőszakos gabonarekvirálási következtében a parasztok ellenállást fejtenek ki.

A pópák arra szólították fel a népet, hogy lépjenek fel a cár mellett, aki vissza fog térni.

A cári család angliai útja.

Budapest, március 28. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: A Ruszkoje Volja szerint a cári családnak Angliába való utazása elmarad, míg a cári gyermekek fel-

épülnek betegségükből. A Burmann vasúttal fognak Romanov állomásig utazni, onnan pedig egy angol hadihajó visszi őket Angliába.

A nagyhercegek az ideiglenes kormányt támogatják.

Budapest, március 28. (Saját tudósítónktól.) Pétervárról jelentik: Nikolajevics és a többi nagyhercegek és hercegek táviratot küldtek az ideiglenes kormánynak, hogy teljesen és minden esatlakoznak azon fel-fűgűshöz, amelyet Alexandrovics Mihály nagyherceg lemondó nyilatkozatában kifejtett.

Az ideiglenes kormányt támogatni fogják és kijelentik, hogy a nagyhercegek hasznélvezésére átengedett birtokot átadják az állam tulajdonába.

Sikeres tevékenységünk Bigliánál.

Olasz harclér. Budapest, március 28. (Hivatalos.) A Bigliától délre folyt harcban elfogott olaszok száma 15 tisztra és 500 főnyi legénységre emelkedett. E területen a tüzérségi és aknavető tüz igen élénk volt.

Hófer.

Az orosz alkotmányozó gyűlés

Budapest, március 28. (Saját tudósítónktól.) Genfből jelentik: A Times pétervári távirata közli, hogy az alkotmányozó gyűlés választásai május 20 án kezdődnek meg.

Budapest, március 28. (Saját tudósítónktól.) Genfből jelentik: Kerenszky miniszter a Petit Parisien tudósítója előtt azt a kijelentést tette, hogy a helyzet igen komoly.

Az ideiglenes kormány esküt tesz a nép előtt, hogy az alkotmányozó gyűlést rövidesen megválasztja. A választásokat valószínűleg májusban fogják kiírni.

A forradalomban résztvevő katonákat vissza fogják helyezni a helyőrségeikbe.

Milyen kártokoztak a visszavonuló németek?

Budapest, március 28. (Saját tudósítónktól.) Bécsből táviratozzák: A Daily Telegraph jelenti, hogy a németek visszavonulása alkalmával elpusztított területek helyreállításához két millió ember szükséges.

Élénkül a kárpáti front.

Budapest, március 28. (Saját tudósítónktól.) Londonból jelentik: A Morning Post értesülése szerint Bruszilov tábornokot visszahívják a kárpáti front éléről. Helyette nem Ruszkij tábornok lesz, mivel ő állítólag a keleti fronton kap megbízatást. A kárpáti seregek már mozogni kezdenek.

Ujra sorozzák a felmentetteket.

A frontszolgálatra alkalmasokat behívják.

Már hetek óta híre járt, hogy a katonai szolgálat alól felmentetteket újból felülvizsgálják s csak azokat mentik fel továbbra is, akiknek felmentését a legnyomósabb okok teszik szükségessé. Tegnap végre csakugyan megérkezett a pozitív

értesítés, amely szerint nem egyes repülőbizottságok vizsgálják felül, hanem új sorozás alá állítják a 45 évesekig felmentetteket. Erre vonatkozólag a következő távirat érkezett hozzánk budapesti tudósítónktól:

Eécs, március 28. A Neue Fr. Presse ma reggeli száma a következő értesülést közli:

Budapesten holnap plakátok jelennek meg, amelyekben elrendelik a felmentettek újra sorozását 45-ik életévükig. A frontszolgálatra alkalmas fölmentetteket behívják, a többieket meghagyják polgári foglalkozásukban. Különös tekintetet érdemlő esetekben új felmentéseket engedélyeznek.

A király tüzkerezsége.

Hiteles megvilágításban.

1916 szeptember közepén a monarchiában az a hír terjedt el, hogy Károly főherceg trónörökös, aki akkor, mint az I. számú huszárezred ezredese volt a hadsereg főparancsnoksághoz beosztva, az északkeleti hadszíntéren kiállta a tüzkerezséget. A jelentős esemény körül rövidesen legenda fonódott és nemcsak a festő is akadt, aki a történetet képzeltábrán, színpadias képen megörökítette.

A színnyomaton, amely tömérdék kirkatban és képesújságban megjelent, a trónörökös löbátor, lebegő mentével tünteti fel egy magaslaton, amelyen még egy huszárezred százada is elférnek.

A levegő csupa szapnellfelbő, a környék földjét gránátok szántják. Az egész kép egy, a legnehezebb ellenséges ágyutűzben megiridított és a feneéges ezredes által vezetett támadás benyomását kelti. A nyilvánosság helyes érzéssel visszautasította ezt a képet. A tüzkerezség sokkal komolyabb, magasabb dolgot, hogysan a ferdtést megtűrné. Őfelségét elég katonák látták kitértani a legnehezebb tűzben az északkeleti, a délkeleti és a délnyugati serevonalon, nem szorultak ok hamisításokra ahhoz, hogy imádott hősiüket lássák benne. Mindenekelőtt pedig legfőbb hadurunk ellensége minden póznak és szépitgetésnek.

A kétfős monarchia minden lakója szívében hordja azt az egyszerű és igaz képet, amely a megholdogult Ferenc Józsefet a sants-luciai tűzben mutatja be, minden olvarókönyvnek volt eddig mondanivalója a legtöbbször uralkodó Habsburg tüzkerezségéről, hiszen a fejedelem tüzkerezsége hazánk dicsőséges történelmének egy darabja. Képe pedig az igazság barátja. Ezért kívánjuk látni újra uralkodónk tüzkerezségét úgy, ahogy az a valóságban lejátódott.

A premyslanyi csata kimenetete, amelynek következménye Lenberg kiürítése volt, nem fojtotta el az osztrák magyar hadvezetéség támadó szándékát. Ausztria-Magyarország északi hadai csak az ellenség erőlyes újralámadásával tölthette be további

feladatát, megára vonni és lekötöni az orosz főerőket, amelyekből eddig több mint negyven hadosztály fordult hadaink ellen. E terv kivitele során történt a második lemergi csata, amelyhez többek közt késszerűbe helyezték a harmadik és a második hadsereget is, a Verzelez—Grodok—Kamienobrod vonalától nyugatra. A két hadsereg jelentős erővel állt szeptember 8-án a grodeki tavak vonalán és támadása különösen szeptember 9-én tört nyert az egész serevonalon a grodek—lemergi országúttól délre. Az offenzívát itt még szeptember 10-én is folytathattuk. Csak szeptember 11. délutáni órákban vált a fölébb északra kialakult helyzet miatt szükségessé, hogy a két hadsereg egyelőre ismét a Szen mögé vezettessék vissza.

Szeptember 10-én, szép őszi napon kora reggel a hadműveleti főparancsnokság szűkebb törzse fölkerelkedett állomáshelyéről, hogy egy Grodektól keletre fekvő magaslatról szemlélje az ütközet menetét. Gépkecsik mentek egészen Grodek nyugati széleig. Itt mutatkoztak a küzdelem első nyomai. Néhány ház súlyosan meg volt rongálva, egy bádogtűz szétrongyolva lögött, vonatok, törzscapatok, sebesültek és menekülő lakosok tolongtak az utakon. Grodek keleti magaslatáról hallatszott a csata rémes hangversenye: az ágyuk tompa döngése és — mikor egy fuvallom nyugatnak suhint — a puskák és gépfegyverek kattogása.

Közben egy tisztet már előre küldtek földérteni. Mikor hazatért, folytatják a gépkecsi utat. Grodek keleti része már elárulta, hogy a grodeki tavak vonalának erőszaklása nem mehetett csak úgy könnyedén. A legtöbb ház szét volt löve, az utaságélyen apró lövésszárkók vonultak végig, az utcai harcokban elpusztult mindaz, amit az ágyuk megkíméltek. A harci zaj egyre hevesebb lett, az előbbrejutás az uton, amelyen löszeroszlopok igyekeztek előre, folyton nehezebb. A gépkecsik tehát a grodeki mészégető közlemben a törzenek el kellett hagynia és néhány száz lépést még előbbre kellett mennie, hogy a vonal egyik kiemelkedő pontjáról áttekintési nyerhessen.

A fényes csoportban ott volt Károly fő-

herceg trónörökös, ezredes, Frigyes főherceg hadsereg főparancsnok, gyalogsági tábornok, Hötzendorfi Konrad báró vezérkari főnök, Christophori és Slamecka alezredek, Schneider őrnagy és a hadműveleti osztály egyéb tisztjei, a hadsereg főparancsnok szárnysegédei, Mor-Merttl ezredes és Lorx alezredes, a Károly főherceg mellé beosztott van der Straten gróf százados, Fraytag porosa tábornok, Kagenéck gróf német katonai attasé, parancsoltisztek, tábori eszandörök és küldöncök.

A törzs előtt az uton, egy kis facsoport tövében majorság feküdt, amelyben segélyhelyet állítottak fel. A közelben az 5. számú dragonyosrezred egy százada állt a tűzesség és a segélyhely fedezetére. A grodeki katonai lövőtér közelében, az országutnak mindkét oldalán néhány ütög állt tűzben.

A hadműveleti főparancsnokság állásából a grodeki gyáskörletéren át is lehetett látni az (szakkeleti és keleti) erdőszegre, ott tobzódott a napokban a leghevesebb harc, különösen az egyik haraszt volt tele holttestekkel. A gyalogság — Galb altábornagy gyaloghadosztálya küzdött itt — már átlépte az erdővidéket. Nem kell külön hanghulynni, hogy ez a csata sem mutatta a régi idők képét: előtűz gyalogsági oszlopokat, támadó lovasömegeket és összefüggő sűrű harcbarovonalakat. De a „csatatér fűszége“ dacára is azt a benyomást lehetett nyerni, hogy a támadás előre halad.

Az ellenséges tüzesség a lövőtérnél levő ütögeket, az itt ott felbukkanó tartalékokat, löszeroszlopokat, visszatérő üres ágyumozdonyokat stb. szemelte ki célul. Így aztán a törzs közelében arapnellék, robbantak és a becsapó gránátok mögött füst és föld verődött föl.

Ekkor — 1914. szeptember 10-ének késő délutáni óráiban — látta fiatal uralkodónk először közelébe az ellenség lövedékeit.

Megrázóbb, veszedelmesebb jeleneteket élt át később: például 1915 januárjában, mikor a Pilleónál meglátogatta a Hindenburg-ezred, a 69. gyalogerred legelső állását és visszatérték a takaró erdő elhagyásánál a gépkecsik fölött surrantak el az ellenséges lövedékek, vagy az Isonzónál, ahol I. Ferenc József megbízásából Borovics hősiess zászlóaljait látogatta meg, a Folgaria feletlen egy arapnell közvetlenül előtte robbant fel, a madonnai erdőben Ehenben, ahol a saját elhárítóütegeink tűze ropogott, Forniban és Postában, amelyeket ellenséges röplők (az előbbtől nehéz tűzesség is) bombázták, sőt a Kárpátokban, mikor az orosz tüzerek egy derék ezred meglátogatásában akarták megzavarni és más alkalakkal.

De 1914. szeptember 10-ét uralkodónk tüzkerezsége napjaul akarjuk lerögzíteni, mint ahogy ez már eddig is — ámbár a fények elferdtésével — megtörtént.

A kolozsvári választás. Kolozsvárt a gróf Bánffy Miklós lemondásával megüresedett második kerületben április 20-án lesz a képviselőválasztás. A munkapárt jelöltje gróf Klebelsberg Kunó államtitkár, akit bizonyára egyhanguság foglalk megválasztani, mert ellenjelöltje eddig nincs s az oitani függetlenségi párt nem szándékozik jelöltet állítani. A választás elnöke dr. Pósta Bela egyetemi tanár lesz.

Védekezzünk az idegenek beözönlése ellen.

Veszélyeztetik a lakosság élelmezését.

Nagyvárad város élelmezési ügyosztályánál beigazolást nyert, hogy minden bejelentő hivatalnál jobban számon lehet tartani a közlélelmezés rέρén a város lakosságának számát. A kenyér olyanokat is jelentkezőkre kényeztet, akik eddig törekedtek ismeretlenek maradni a hatóság előtt s a szorgos kutatások dacára is megőrizték inkognitójukat a bejelentő hivattal szemben.

Akiknek kenyér kell, de nem tudnak hozzájutni, jelentkeznek a bejelentő hivatalnál. Az ottani bejelentésről kapott igazolvánnyal azután jelentkeznek az élelmezési ügyosztálynál kenyérjegyért, lisztkönyvért stb.

A további kérdéskérdésnél azután kitérnek, hogy még a népszámlálásnál is elkerülték a jelentkezést.

— Kérem, akkor falun voltam — védekezik az egyik.

A másikat utközben érte a népszámlálás, azért nincs felvéve sehol, vagy másokat hoz elő. Most azonban a gyomor kényeztetési a jelentkezésre.

Van még más tapasztalata is az élelmezési ügyosztálynak.

Százsakra megy azok száma, akik egy-két hónapra költöznek be a vármegye községeiből Nagyváradra.

Idéiglenes beköltözésüket azsal indokolják, hogy a vidéken nem tudnak megélni.

— A vidéken nem kapunk semmit pénzért se; itt legalább, ha drága pénzen is, de mindehhez hozzá lehet jutni.

Igy azután szépen gyarapodnak, de az nem valami előnyös a város lakosságára, mert megnehezíti a közlélelmezést.

A falukból ideözönlők száma telmes, ezenkívül még mindig vannak itt kaftánosok is azépen, akikről azt hirdették, hogy mind elmentek s akiknek itt maradása még a helybeli asidóság érdekében sem kívánatos. A visnaci osodarabbhoz is vándorolnak állandóan.

Most különösen, mikor hónapról hónapra szállítja lejjebb és lejjebb az országos közlélelmezési hivatal a Nagyvárad községe részére kijáró lisztmenyiségét, a város reádes lakosságának egyenes hátrányára van úgy a falustak beözönlése, mint a tölünk nyelvben, gondolkodásban teljesen idegen galiciálak ok nélküli itt tartózkodása. Ha szükséges, szívesen koplalunk a hasáért a fronton, a lövészárokban küzdő véreinkért, hogy nekik meg legyen a mi szükséges, de az már még is csak nehezünkre esik, ha a falusiak és a kaftánosok kényalméért kell koplalunk.

Az élelmezési hivattól nyert információ szerint, ma 100,000 nál több emberrel kell Nagyváradon gondoskodni, holott az Országos Közlélelmezési Hivatal a lakosság helyesebben az itt élők tényleges számát nem veszi figyelembe, sőt még a népszámlálásnál felvett lakosság számára szükséges kenyérnek valót is nagyon szűkösön adja ki.

Igy előbb-utóbb megbővül az élelmezési ügyosztály legbuszább igyekezete is.

A hatóságok a legszigorubb intézkedéssel kellene elöljé venni az indokolatlan beözönlésnek s ezzel segítségére sietni az élelmezési ügyosztálynak a közönség érdekében.

Az orosz forradalom előestéje.

L. Hamilton Fyfe következőkép írta meg a Daily Telegraphban az orosz forradalmat megelőző napok történetét:

Nincsen szó, mely méltón esztelheine az orosz ipari munkásság inaságát a forradalmat megelőző hetek alatt. Pétervárott, hol a hadiszállításon meggazdagodott nagyagrariusok és állambizalmokok fogatai vágatnak a Nevazky Prospekten: a gyári munkásság a szó való értelmében éhezett s az éhhalál nem tartozott már az említésreméltó ritkaságok közé. A nép mindennapi eledele fogyott ki, míg a gazdagok ritka csemegéi — horribilis áron — de mindig kaphatók voltak a legkeményebb vasúti krízisek idején is. Osztiga, pezsgő, sütemény, drága sült akadt mindig a „Medvé” ben, a „Kubat” vendéglő” ben, a „Villa Rodó” szeparóban és más hasonló találkozóhelyén a háború gazdagjainak, hol 35 rubelért vesztegettek üvegjét a tiltott pezsgőnek, amit a rendőrség szempontjából áratlan kvaasz-nak kereszteltek el az alkoholtólalom idején. Ugyane napokban pedig a burgonya napi ára 800 szaszálkával emelkedett, a cukor, rizs, tea és legasokottabb élelmiszerek teljesen kigyógytak: tojás, tej csak protekciós emberek számára volt, míg a pleretárság százaai 5-6 órahosezat álltak — 15 fok hidegben — sorfalat a sütődék előtt és jórésztük végül sem kapott kenyeret.

Ezeket az állapotokat nem segíthették Rittich földmívelési miniszter minden bölcs fejtegetése a dumában és mikor a februárvégi nagy havazások teljesen elzárták a vasutközlekedés útját s Pétervár egy teljes hétig kenyér nélkül maradt: a forrongás nem volt elkerülhető és abban a progresszisták-nak nem sok érdemük volt.

Pénteken, 9 én, a közúti alkalmazottak sztrájkba léptek, nem járt több villamos és a tanácskozó дума előtt szaszonyok (s elszórtan férfiak is) kiáltották: „Nem szép szavakat; kenyeret akarunk!” Egy mellékutóban hirtelen esődfület magostromolt és kifosztott egy pékboltot: mire a kozákok odarobogtak, a tömeg szőtfutott, de az utóak sarkán ura gyűlékezett és még ugyanaznap este újabb pékboltot fosztottak ki. E mozgalmat egyáltalán nem Miljukovék rendezték és akkor még nem is igen gondolták rá, hogy kihaszználják; ez volt tudniillik az igazi forradalom, melyet nem a nacionalisták kezdtek, hanem maga a nép.

Szombaton, március 10 én, a mozgalom már szervezeti szint őlt s abban a socialista képviselők (tehát nem Miljukovék) is résztvesznek. A tomeg nem hazafias dalokat énskel, hanem azonnali békét követel. Ez forradalomnak indult.

Ugy látszik, Konovalov és Kerenski ezen a napon kezdenek hidat építeni a socialisták és a progresszista mozgalom között, kiket valójában csak a kormány és a Protopopov féle rendőrség iránt érzett undor esztol egymáshoz. Ezen a napon már a Putilov művek is sztrájkot hirdetnek és az egész város megtelik haragvó munkátlan löszergyári munkásokkal. A hófürás egyre tart. Most már az egész várost kazákszotnyák szőgulják végig és a katonaság sorifézet ad a munkásokra néhány pékbolt előtt. Ugyaneznap kitér a nyomdász sztrájk és egyetlen napilap sem jelenik meg, ami a pánikot fokozza. De a városi katonaság egy csapatá vonakodott a tömegre tüzelni. Ez volt a forradalom első igen komoly jele. A progresszisták, kik eddig is figyelemmel kísérték a dolgok menetét, most már aktív szerepre jutnak, mert a tehetetlen Galicia os-

tobasága folytán éári kézirát elnapolja a dumát.

Az ellenzéki képviselőt azonban mind a városban maradtak és hosszú tanácskezésen megbeszélük, hogy a felkelést nem szabad a socialisták kezében hagyni, ha nem a nacionalista ellenzék céljaira kell azt tökécsíteni.

Közben a Newszki Prospekten és a Miklós pályaudvaron leverik a villamlámpákat és a sötétben a munkásság megütözök a katonasággal. Csaknem minden munkásnak revolvera van. Ugyanez éjszakán Galicin sürgős minisztertanácsot hív egybe és arra beszólitja az új „szentet”, Pitirim metropolitát is, valamint Csoglovi-tovot, a főrendiház elnökét. (Ezek most mind börtönben ülnek.) Akkor talán még egy kis figyességgel meg lehetett volna állítani a mozgalmat. Semmi sem jellemzi annyira a helyzetet, mint hogy ezen a rendkívüli éjszakai minisztertanácsos Protopopov meg sem jelent. Nem tartotta érdekesnek a mozgalommal foglalkosni. Bizott a kozákokban és bizott a szászadóves hűségű Praobrazsinszky-szredben. Protopopov ezen az ominózus szombat éjszakán carskojarszelsói palotájában üdült, hová Rádzianko ismételtelen telefonozott érte s minisztertanács egybegyűlétekor. Protopopov azt felelte, hogy őt hagyják békében, a kozákok majd elbánanak a néppel, ő neki ezen az estén fontos spirítiszta szeszása van és nem kíván zavartatni!

A Miklós pályaudvarnál a turkesztáni kozákok süvegüket hajították a nép közé egytetértésük jelöl: a munkásság éltette a békevágyó katonaságot és a progresszisták mánap estére a dumába titkos gyűlési baszóltak meg.

Ez a másnap este március 11-ének éjszakája lett és hajnalra keelve kitért a forradalom.

Inasok husvétii gyónása.

Az iparomesterek kötelessége.

A mester urakhoz szólnak, kiknek tanulóik, inasok vannak. Ezek az inasok a világháború történelmi napjaiban nem kis házagot pótolnak, amennyiben szívesen megadják azt a munkatöbbletet, a melyet a nagy idő tőlük is jogosan követel. Jól és sokat dolgoznak s rátermettséggel, nagy ügyességgel a segédeket pótolják.

Ezek az inasok azonban vallási kötelességeiknek is meg kell hogy feleljenek. A katolikus inasok egyik szigorú és lelki ismeretbeli kötelessége a husvétii gyónás elvégezése. Az inasok vallászerkölcsei nevelésében a templom, iskola és műhely testvórisen s egymást megértően együtt kell hogy járjanak. Ahol a műhely megértően beilleszkedik a templom és iskola szellemi irányzatába, ott gyönyörű eredményeket lehet elérni a nevelés és a tanítás terén, aminek elsősorban az inas, azután a mester s végül a társadalom veszi hasznát.

Az inasokon észlelhetjük a világháború átalakító hatását. Sokkal jobban figyelnek és tanulnak, a vallási igazságok megértésére és befogadására is sokkal fogékonyabb a lelkük.

A mestereknek, ha szülőhelyettesek akarnak lenni, inasokban a vallásos érzést ápolniok kell, és pedig ott, ahol nagyobb inasok a munkéshány miatt a vallászerkölcsei nevelés alól fel vannak mentve s ilyenkor a vallászerkölcsei nevelés felelősségének egész sulya az iparos mesterekre nehezedik.

A szerződéses viszony alapján az inas a mester házanépéhez tartozik, amiért is testi lelki javáról lelkiismeretesen köteles gondoskodni.

Arra kell tehát ügyelniük, hogy ezeket a szorgalmasan tanuló, lelkiismeretesen dolgozó inasokat a husvéti szent gyónás lelkiismeretes elvégzésére buzdítsák s erre nekik megfelelő alkalmat nyújtsanak.

„Ha valaki övére s főképp házanépére gondot nem visel, a hitet megtagadta s a hitellenzél alábráló.“ (Tim. I. 5. 8.)

A Kath. Kör utolsó közművelődési estélye.

Pénteken, a hó 30 án délután 5 órakor tartja a Kath. Kör hatodik és utolsó közművelődési estélyét a Szent László-teremben. A rendezőség az utolsó alkalomra is változatos műsorral gondoskodott és sikerült olyan kiváló előadókat meggyerni az ünnepeken való közreműködésre, hogy a Kath. Kör közönsége ez alkalommal egy kellemes est emlékével bucsuzik a közművelődési estélyek színel sorozatától.

Az estély szónoka ez alkalommal dr. Szabó Vendel, a nemrég kinevezett theologiai tanár lesz, aki a katatombákról fog előadást tartani. A tudós előadó két évet töltött Rómában és így az ottani művészeti és archeológiai nevezetességeket alaposan ismeri. A beszéd előtt és után néhány klasszikus szonátát és egy aktuális melodramát adnak elő.

A zongoraszámokat a Fischer zeneiskola három jeles növendéke, Szokoly Erzsébet, Fiber Erna és Tóth Olga adják elő, akiket a Kath. Kör közönsége már előnyösen ismer. A melodramát Tuka Olga fogja szavalni, aki a Népszövetség ünnepélyén már bemutatta képességeit. A költemény, mely a hátfájdalmu Szentéről és Nagypéntekéről szól, rendkívül illik a fájdalmas péntekre. A darab között betétként a tanítóképző 4 növendéke elénekli a „Stabat mater“-t és az „Ave maris stella“-t.

A kitűnő műsor hatalmas befejezése lesz az a trió, melyet Hosszu Jánosné, utasszony, Stachó Duci és Körti István zene-tanár adnak elő. Mindhármuk előre garantálják a sikert.

A részletes műsor a következő:

1. Goldner: Andante. Tarantella. Alla Polacca. Zongorán 4 kézre előadják: Fiber Erna és Tóth Olga, a Fischer zeneiskola növendékei.

2. „Stella maris“ Abbásiában. Melodráma Szepessy László költeményére zenéjét írta: Kernér Jenő. Előadja Tuka Olga. Zongorán kíséri Resch Mihály.

3. A katolikus hitvédelem új forrásai. Beszéd, tartja dr. Szabó Vendel theologiai tanár.

4. Weber: Rondo brillante. Zongorán előadja: Szokoly Erzsébet, a Fischer zeneiskola növendéke.

5. Beethoven: Zongora trió op. 11. Előadják: Hegedűn Stachó Duci, csellón Körti István. Zongorán kíséri: Hosszu Jánosné.

Az ünnepség 5 órakor kezdődik. Bilepti díj nincsen.

A Felszólított BOKKIN biztos csokor. Ár 1 korona 80 fillér. Kapható kiskönyvtárban István Apolló drogeriájában B. Köcsy-ut. 7/B.

A megtalált koca.

Izsó Antal uradalmi kovács 1915 december 30-án Arpádról Csobánhidára költözött. Viharos éj volt, mikor megérkeztek s egyetlen vagyonukat, egy hatalmas kocsát bezárták az ólba, de az kitorpte az ajtót s a sötét éjszakában elmenekült. Kerestette aztán mindenütt az elbuzult kovács az elveszett állatot, de hiába, pedig nagy értékű állat volt, mert 1100 koronáért kérték. A kovács felesége bojárta a szomszédos gazdaságokat, mindhiába. Február 15-én a szaloncukor vásárra is kereste a kocsát s ellehet képszelni az asszony nagy örömét, mikor a vásárra ráismert az elveszett kocára Dobai Illés nagyürögdi seriéskereskedő 28 disznaja között. Odament a kocához s nevére szólította: Piri! A becésző névre a koca felültette a fejét, majd felállt s az asszonyhoz közeledett. Megható volt a viszontlátás. Az asszony ráborult a kocára s sirva csókolta. A vásárosok és a csendőrőrmester meglepetten néztek a jelenetet, hogy ismert rá a koca a gazdaszavnyára.

Megindult a csendőri nyomozás, hogyan került a koca Dobai Illéshez. Megállapította a nyomozás, hogy egy elbitangolt koca 1915 december végén beállított a bikési káptalani uradalom intézőjéhez, Réthy Ernőhöz, aki ott tartotta a kocsát s mindenütt keresette a gazdáját. Január közepé felé beállított Dobai Illés az intézőhöz s az ürögdi közönségi előjáróság bizonyítványával igazolta, hogy az övé az elveszett koca s el is vittet a kocsát.

Az ügyesség csalás miatt smelt vádalt Dobai Illés ellen, amiatt, hogy fondorlattal megtévesztette Réthy Ernő intézőt azt állítva, hogy a koca az övé s magának adatta ki azt a kocsát, amely az Izsó Antal elbitangolt kocsija volt.

Tegnap állott törvényt Dobai Illés a törvényszéken csalás miatt az Ember Géza táblabíró elnöksége alatt működő tanács előtt. Előadó bíró Fábry Albert, szavazó bíró Peresz Ferenc volt. Dr. Szokolay Gyula ügyész képviselte a vádat, védő dr. Papp Károly volt.

Dobai Illés vádlott előadta, hogy 1915 december közepén Königawarier bárónak gyapjui pusztáján két kocsát vett egy asszonytól. Az egyik pár nap múlva megszökött Nagyürögdről. A vádlott kereste mindaddig a kocsát, elment harmadszor is a gyapjui pusztára is ahhoz az asszonyhoz, akitől a kocsát vette s tudakozódott, hogy nem ment-e vissza hozzá. Nem találta sehol. Kidobolhatta a szomszédos falvakban is. Végre meghallotta, hogy Bikácsoson, a káptalani gazdaságában van egy odamenekült disznó. Elment érte s felismerte, hogy az az ő kocsija. Az intéző ki is adta neki a kocsát a közönségi bizonyítvány és a járulat előmutatása mellett. Haravitte s két hét múlva el is adta a kocsát a váradí vásárra egy sarkadi embernek. Ez egy hatalmas szőcszürke koca volt, s nem azonos az Izsó Antal kocsijával, amely világos színű volt.

Mivel nagyban kereskedett disznókkal, Nagybaródra ment disznók bevásárlására és 1916 február 15 én Jovan Alexától vette azt a kocsát, melyet Izsó Antalné megásnák ismert fel Nagyszalontán. Vádlott akkor 28 darab disznót vett Báródon és Hunyadon s

a disznókat Bucsn bevagonozták s Baringye Tógyerrel, társával együtt szállították Szalontára a vásárra, ahol Izsó Antal felismerte. Ez a disznó tehát nem lehet azonos azzal, amit ő Réthy intézőtől elhozott.

A bíróság kihallgatta Izsó Antal károsultat, aki elmondta, hogy a koca most is megvan náluk s azt kétségtelenül a magukénak ismerik.

Izsó Antalné: nagyon szerették a kocsát, ami egyetlen vagyonuk volt. Ugy vigyáztunk rá, mint a gyermekünkre. Nem lehet tévedni, hogy a miénk ez a disznó, mert az is megismert.

Jován Alexa: Én adtam el a kocsát a vádlottnak Báródon. Az én nevelésem volt s jól ismerem. A csendőrök megmutatták nekem a kocsát s határozottan felismertem, hogy az enyém volt s nem is lehetett az Izsóé.

Bányai Eszter és Kiss Lajosné Réthy intéző szolgálatában állottak, mikor a vádlott elvitte a kocsát tőlük, azt jól ismerték. Mikor a csendőrök megmutatták az Izsóé kocsóját, határozottan felismerték, hogy ez volt az, melyet a vádlott tőlük elvitt.

A védő újabb tanukat jelentett be s a bíróság elrendelte ezek megidézését s a tárgyalást elnapolta.

Négy mázsa szalonna a rendőrségen.

Tegnap délben egy szekeret kísérték be a rendőrök a városháza udvarára. A szekér bakkján elégedetlenkedve mormogó falusi atyafiak ültek. Meglátszott rajtuk, hogy nem kegyetlenség céljából hajtottak be az udvarra.

A szekérről négy mázsa sózott szalonna került elő. Éppen a szalonna miatt kellett nekik a rendőrségre előállni. Ugyanis az atyafiak a 4 mázsa szalonnat a falujokba akarták vinni. „Köszélmérés céljából“ — hajtogatták Bíró József rendőrtisztviselő előtt.

Természetesen a szóbeszéd nem volt elegendő, mivel a mi szűkölködő városunkból nem lehet csak egy egy szekérről szalonnat kivinni, minden engedély nélkül. Az atyafiak a szalonnat a Vámbáz utcán vásárolták össze, azonban a vámnál megállították őket s becsírték a rendőri büntető bírósághoz.

Egyikőjük magával hozta nemsokára a vármegye központi járásának köszélmérés előadóját, aki igazolta ugyan a vadók azon állítását, hogy a szalonnára falujokban köszélmérés céljából szükség van, azonban a közönségi előjáróság által kiállított igazolványt nem tudták felmutatni, így a szalonna a rendőrség birtokában marad egyelőre.

Az eljárás folyamatban van. Magunk részéről csak azt jegyezzük meg az ügyhöz, hogy élelmiszert semmiféle igazolás vagy más hasonló irka-firka mellett sem szabadna kiengedni a városból, a mi közönségünknek nagy szüksége van mindenféle élelemre, sőt éppen a falusiak, s termelők vannak arra hivatva, hogy a várost élelemmel ellássák.

Szent László-tér 10 sz. alatt levő házunkban udvari kávéház helyiségei 1917 május 1 jére kiadó. Azonnal lehet értekezni Moskovits r. t. irodájában.

HIREK

* **Tisza állapota.** Budapesti tudósítónk telefonozza: Tisza István gróf miniszterelnök még mindig gyengélkedik. Bár állapotában némi javulás állott be s láza is csökkent, orvosai tanácsára azonban néhány napig ágyban marad.

* **Uj képviselő.** Budapesti tudósítónk jelenti: Nagyszombati távirat szerint Ujgyeházi József jelentik, hogy *Altbricht* Hermant 35 szavazattal képviselővé választották. Előjelöltje *Ipsen* Frigyes medgyesi ügyvéd volt.

* **A püspökök kongresszusa.** — Budapesti tudósítónk jelenti: A magyarországi római és görög katolikusok kongresszusa tegnap délelőtt 10 óráig Csernoch János hercegprímás elnöklétével gyűlést tartott. A gyűlésen résztvettek a püspökök majdnem teljes számban, köztük gróf Széchenyi Miklós v. b. t. t. megyepüspök is. Az elnök üdvözölte a megjelenteket. Szép szavakban emlékeztetett meg az elhunyt uralkodóról és kedélyes beszédet mondott a püspöki kongresszus elhatározta, hogy az új királyhoz trónralépése alkalmával kedvelő feliratot küldenek. Elparentálta az elhunyt báró Hornig Károly püspököt. Bejelentette, hogy a hazai püspök elnézését kér távolmaradásáért, mivel éppen abban az időben Ötletege kihallgatásán fogadja. Azután a naprendre kerülő ügyeket vitatták meg.

* **Papszentelés.** *Fischer Colbric* Agoston megyepüspök v. b. t. t. márc. 24, 25—26-án szentelte föl aszerpappá, szerpappá és áldozórára a jázói premonstréi rend egy tehetséges ifju tagját, *Arany* Paskáit.

* **Lelkigyakorlat a munkás, gyári és cselédlányok részére.** Ugy a társadalmak, mint az egyeseknek lelkiismeretbeli kötelessége a legnagyobb erkölcsi veszélyben élő társadalmi munkáscsapat tagjait védeni és minél alaposabb erkölcsi oktatót és tartalmat nyújtani számukra. Több erkölcsi erőt, több lelkiismeretességet kell bevinni a társadalom minden rétegébe, de különösen a munkában oly annyira bekötött és oly sok erkölcsi veszély között élő lányoknak, a munkás, gyári és cselédlányoknak lelki erőt kell adni és mentálni meg. Erre a magasztos célt akarják elérni a lelkigyakorlatok a munkás lányok részére a Szent László plébánia templomban folyó márc. 29, 30 és 31-én este egynegyed 8 óra kor és április 1-én befejező közös szent áldozás. [Kérjük a családokat gyárakat és egyéb intézményeket, hogy náluk alkalmasan lévő katolikus munkás, gyári és cselédlányokat küldjék el ezekre a lelki gyakorlatokra.

* **Katonai kitüntetések.** A hivatalos lap közli, hogy a király *Dörner* István 70. gyalogezredbeli tartalékos hadnagyot és egy háború járványban elhalt *Wasmer* Ármán 70. gyalogezredbeli századosot a katonai érdemkereszt hadiékítményes 3. osztályával (kardokká) tüntette ki. Ugyanezen kitüntetésben részesültek *Truka* Ferenc és *Michel* Ede századosok és *Török* Kálmán tartalékos hadnagy a 70. gyalogezredben.

* **A Szt. István-Társulat közgyűlése.** A Szent István-Társulat ma tartja rendes közgyűlését, amelyen *Csernoch* János hercegprímás fogja a megnyitó beszédet mondani. Azután a közgyűlés rendes tárgyszociája fog lezajlani.

* **Dolgozni kell a hadisegélyes asszonyoknak.** A miniszter szigorú rendeletet bocsátott ki, amely szerint a hadisegélyes asszonyok munkaképes asszonyokat munkára kényszeríthet és ha a szolgálatot megtagadják, a hadisegélyt nyomban megvonhatja.

* **A hirtapírás köréből.** *Székely* János költőnk, a Szabadeg talentumos segédzárkésztője, aki a háború folyamán már teljesítet katonai szolgálatot, tegnap újra bevonult a 4. honvédszázadhoz, hogy a zurnalisztika terén szerzett érdemeit a hazának fegyveres szolgálataival is növelje.

* **Térzene a Vörös Kereszt javára.** Vasárnap, folyó évi április hó 1-én délelőtt 11-től délután 1 óráig a 4. honvéd gyalogezred zenekara a Bémer téren térzenét ad a Vörös Kereszt Egyesület javára a következő programmal:

1. Obrincok ezredes induló: *Scharf*.
2. Asszonyfaló keringő: *Eysler*.
3. Nyitány a „Natuccionozor” c. operából: *Verdi*.
4. Elmentek már a katonák, dal: *Belzany*.
5. Nagy ábránd *Rigoletto* c. operából: *Verdi*.
6. Alföldi bucsuhangok.
7. a) Verrei morik, dal: *Tosti*, b) Ahol a Dnyester vize sug, dal: *Márthon*.
8. Díszmenet-induló: *Scharf*.

A térzene alatt lelkes asszonyok és lányok a Vörös Kereszt javára gyűjtést fognak rendezni. Kedveskedjen idő esetén a megyeháza negyterméken sétahangverseny lesz a fenti időben.

* **Apologiai kurzus** lesz urinők részére ma délután 5 órakor a Szent Orsolyazárda termében.

* **A burgonya árak nem emelkednek többé.** Az utolsó árjavulás a folyó hó elején lépett életbe, de akkor is csak az ékezesi, tehát a rózsás, lóps helyi, magnum borum, kifli, továbbá a sárgahéjú és hűvös burgonyára réve, amelynek ára március első napján 15 koronától 16 koronáig emelkedett, míg „minden más burgonya” az évforduló alkalmából érte el az utolsó árjavulást, vagyis a 13 koronás árt. Ezek az árak most már nem is változnak. Az október 31-ig bejelentett és most lezárt eladandó tételekért két koronás ártóbbat, míg a requirált burgonyáért két koronával kisebb ár jár.

* **Öngyilkos gazda.** Nagyszalontán, a Kisfaludi utcán 4 számú házában *Zuh* Imre jómodu földművelőgazda tegnap éjjel felakasztotta magát a mire tettét észrevették, már halott volt. Az öngyilkos 73 éves gazda utóbbi időben buskomor volt és életuntiságot emlegetett.

* **Kurlaender Jenő ügye a Kurrián.** A hadseregszállítási büntető vádolt *Kurlaender* Jenő büntetésében a királyi Kurria tegnap vette tárgyalás alá a nagyváradi törvényszék ítéletét, mely a vádlottat 3 évi börtönrre, 10 000 korona pénzbüntetésre s politikai jogainak 5 évre való felfüggesztésére ítélte. A Kurria a büntetést 5 évi fegyházban, 8000 korona pénzbüntetésben állapította meg, a politikai jogok felfüggesztésére vonatkozó részt jóváhagyta, de a közszállítástól az elíteltet 5 évre eltiltotta.

* **Temetés.** Nagy részvétel mellett ment végbe tegnap délután özv. *Schwarcz* Sándorné eszéi. Grósz *Eulália* temetése a Pável utcai gyászházból. Az elhunyt díszes ravatalon, masszív ércokorsóban erdőkandelláberök és pálmák között nyugodott, szebbnél-szebb koszorúkkal borítva. A gyászszertartást dr. *Leány* *Édrea* plébános vezegte megáldással, mely után feltették a virágokkal borított díszes okorsót a négyes fogatú üvegdiákocsira és az imponáns gyászmenet a *Ruhkovsky* temetőbe vonult, ahol a családi sírhelyen helyetkék örök nyugalomra az elhunytat. A temetésen megjelentek a gyászházorult család tisztelői és barátai. — A díszes temetést *Velzelovits* *Adolf* és fia első nagyváradi temetkezési vállalkozó nagy pontossággal és figyelemmel rendezte.

* **A legnagyobb sértés.** Egyik városunkban két térszótulajdonos összevesszett azon, hogy ki miért kap többet a dohányárúkból.

— Én 150 korona árát kapok, míg maga 600 korona árát, de nem cserélek magával, szolt az első.

A másik erre a hemlokához nyult, jelezve, hogy valami baj van ott. A másik öklelen dühbe jött s kereste a legnagyobb sértést.

— Maga suszterné, rikoltotta, mit mondjak, maga mos a *Bonbonniérbe*.

Ezért a másik becsületeséérti feljelentést tett ellene.

* **Himzettipárna sorozás a Jobbkéznel.** A Vörös-Kereszt Jobbkéz osztályának a tegnap hivatalosan megjelent himzettipárna sorozás eredményeként közzéadjuk, hogy az a 126 szám nyerte meg. Kérjük a fenti számu sorozás tulajdonosait, hogy a párrát a Vörös-Kereszt Jobbkéz osztálya helyiségében (Törvényszéki palota 25. sz. j. 6) átvevni sziveskedjék. Vörös Kereszt Jobbkéz osztály vezetősége.

* **Hatalozások.** *Bukay* György a Nagyváradi Tszarékpenztár sok éven át volt hivatalos elnöke tegnap meghalt. Temetése pénteken, március 30-án délután 2 órakor lesz a Tszarékpenztár épületéből. — *Kertész* János élete 47 ik évében elhunyt. Temetése ma, március 29-én, csütörtökön délután 3 órakor fog *Orca* u. c. 18. számú gyászházból a róm. kath. egyház szertartása szerint végbemenni.

* **Keresek** használt, de jó karban lévő modern háló és ebédlő butort *Cim* *Hoffmann* *Károly*, *Aszódi* cégnél *Kosztuth* utca.

* **A nagyváradi Kereskedelmi Csarnok** ezúton hozza kötvénytulajdonosainak tudomására, hogy az esztendő kamatot naponta d. u. 2 és 3 óra között a tőkés hivatalban az érdeklő kötvények bemutatása mellett fizeti ki. Nagyváradi, 1917. márc. 28.

* **A Liszka víz** segít a tavaszi szeplő ellen. Bővebbet a hirdetésben.

* **Aszódi Koszuth utcai üzletben:** 1 nagy üveg oroszbal 90—100 drák 12 kor, darabszáma 20 fillér. — 1 kiló eszokoládé 40 tábla 20 kor. 1 nagy üveg finom konyak 13 korona. Raktáron: rum, likőrök, szilvórium, seprő és törköly, gyógyborok és asztali borok.

* **Eökelő** nagyváradi részvénytársaság kereskedelmi végzett fiatalember, vagy leányt keres gyökörökkel kezdő fizetéssel. Irásbeli ajánlatok a Tiszántul kiadóhivatalnak küldendők.

* **Gyönyörű rózsás arc** a nő szebb dísz. Az első ránc a szép asszony első igazi bánata. Adjunk tehát neki módosított eltüntetéses. Elég ha a megbecsült Y-PO crémet és szappant használja, melytől a bőr visszanyeri ruganyosságát eltünteti a ráncokat, szeplőket, mitesereket, májtoltokat, pattanásokat és bőr vörösséget. Kapható: *Farkas* *István* „*Apolló*” drogeriájában Nagyváradi, *Rákóczi*-ut. 7/E. *Rimanóczy*-palota.

TAVASZI SZEPLŐT

pár napi használat után eltűntet az arczról a valódi

LISZKA VIZ

Eredeti üvegekben 2 korona 40 fillérért kapható a

Csillag gyógyszerárban

Zöldfa-utca.

* **Köhögés, hurut, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatású szer a Farkas főle hurut szelvénye.** Ára 1.20 kor. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-út 7/B. Tejkonzervek kaphatók.

* **Kiadó** Rimánóczy utca 11. sz. házban bejárattal az Ezredévi emléktér felől is, a földszinten 1 utcai szoba, 1 előszoba, 1 konyha és 1 nagy irodahelyiség azonnal. Értékeznit lehet a Nagyváradi Takarékpénztárban, Teleki utca.

* **Irodaszolgá** megbízható felvétetik Enczei odában Bémer tér 3.

* **Kiadó** Rimánóczy-utca 13. számú házban 4 utcai szoba, 1 udvari szoba, konyha és mellék helyiségekkel álló lakás, mely irodahelyiségeknek is alkalmas, folyó évi augusztus 1 től. Értékeznit lehet a Nagyváradi Takarékpénztárban, Teleki utca.

* **„Korona szappan-per.”** Nem kell szappan, sem szód, sem mosópor. Hővel hárta mos, a ruhának nem árt, minden eseményen a törvényszéki vegyész tanúsítvány. Egy félkilós doboz ára 25 kor. ruhára 1 korona. Egyedüli főraktár: Farkas István „Apolló drogeria” Nagyvárad. Telefon 13-02.

* **Értesítés.** A Nagyváradi Takarékpénztár értesíti t. ügyfeleit, hogy az V. hadikölcsön 5 1/2%-os törlesztéses kötvényeket az annak idején kiadott pénztári olismervények ellenében a pénztári órák alatt kiszolgáltatja.

* **Értesítés.** A* Egyesült bihar-megyei kereskedelmi bank és központi takarékpénztár r. t. ezutón közli t. üzletfeleivel, hogy az V-ik hadikölcsön-kötvények végleges címleteit a korábban kiadott pénztári olismervények ellenében a pénztári órák alatt kiszolgáltatja.

* **Bélyeggyűjteményeket** veszek naponta délután 1/23-tól 1/4-ig a Simon régiségkereskedésben, Rákóczi ut.

* **Butorozott szobák** rövidebb hosszabb időre a Zöldfa-épületben kiadó. Felvilágosítással szolgál a szobakezelő. (Zöldfa-épület.)

* **5 hold szőlő** és gyümölcsös haszonbérbe, esetleg felébe kiadó. Értékeznit: Magyar Bankban Szent László-tér.

* **Kiadó.** Arany János-utca 7. sz. házban egyedülálló 4 szobás modern lakás fürdőszoba s egyéb mellék helyiségekkel 1917 augusztus hó 1-re. Értékeznit a Polgári Takarékpénztárnál Kossuth-utca.

* **Kiadó legelő.** Dusafalva határában 300 kishold területű legelő 1917 január 1-től bérbeadó. Értékeznit a Polgári takarékpénztárnál Kossuth-utca.

SZERKESZTOI POSTA.

Munkatársainkat felkérjük, hogy huszöt mellékletünk részére szánt dolgozataikat április 3-ikáig sziveskedjenek beküldeni.

SZÍNHÁZ.

Heti műsora

Csütörtök : Drótosztót.
Péntek : Gólem. (Bemutató előadás.)
Szombat délután : Dollárpapa.
Szombat este : Gólem.
Vasárnap délután : Liliomfi.

Bérlatszűnet. A Gólem péntek, szombat és vasárnap esti előadásai bérlat szünetben fognak lezajlani. A színház a bérlők jogait az előadás előtti nap déli tizenkét órájáig tartja fenn. Így azok a bérlők, akik a Gólem pénteki bemutató előadására igényt tartanak a jegyeikre, azok kiváltásáról ma déli tizenkét óráig sziveskedjenek intézkedni.

A drótosztót. Ma este Leahé pompás, közkedvű és népszerű operettje van műsoron. Sz. Zsigmondy Anna, Bihar Sándor és Szigeti Jenővel a főszerepekben.

A Gólem. Serényen folynak már a próbák a Szigeti színház színpadán a legközelebbi szenzációs bemutatóról, Gólemből. A kiváló operetta, Erdélyi Miklós színiigazgató rendezése és Kovács Mihály karizmatikus vezényletében kerül színpadra pénteken este a következő szereposztással. Gólem — Bihar Sándor, Mirjam — Kovács Mártha, a rabbi — S. K. Rozs. Mirjam véglegénye — Szigeti Jenő, Joachim — Békési Lajos. Kiváló szerepek vannak még az operettben Vigh Manciának és Tompa Bálának.

3138—1917. sz.

Hirdetmény.

A m. kir. belügyminiszter 10438/1916. III. a. sz. leiratával a vigalmi adóról szóló szabályrendeletet részben jóváhagyta, és miután a törvényhatósági bizottság március 8-án tartott közgyűlésében meghirdetett, a városi tanács intézkedéséből felváltólag vigalmi adónak a szabása 1917 április 8-án kezdődött.

Mindezeknél fogva a városi tanácstól nyert felhatalmazás alapján közlöm a város területén mulatott előadásokat rendező nyilvános jellegű bíró mulatságok és előadások engedélyesével és a közönséggel, hogy a tánevigalmak, szavaló előadások, felolvasások, dal- és zeneesték, mozgókép-előadások, cirkuszok, álarcos menetek, tűzijátékok, állatseregetek, anatómiai és panoptikai és más muzeumok, léghajó és körhinták, erőmérőgépek, hullámvasutak, légi járművek, orfeum és más szórakoztató nyilvános jellegű bíró mulatságok résztvevői és belépő jegyek után vigalmi adót fizetni kötelesek és pedig:

ha a belépő díj 60 fillér	2 fillér.
ha a belépő díj 61 f. től 1 K ig terjed	4 " "
ha a belépő díj 1—2 K ig terjed	6 " "
ha a belépő díj 2—3 " " "	14 " "
ha a belépő díj 3—5 " " "	30 " "
ha a belépő díj 5 K. nál magasabb	80 fillér

vigalmi adó fizetendő.

Ez alkalommal közlöm, hogy mindazok az engedélyesek, akik szabályrendelet rendelkezéseit be nem tartják és szabályrendelet intézkedéseibe átköző oly cselekményt vagy mulasztást követnek el, mely a város házi pénztárának megrövidítését okozza, 600 koronáig terjedhető pénzbírsággal büntetendők.

Végül közlöm, hogy a városi tanács a vigalmi adó kezelésével Czirják Zsigmond adóhivatali végrehajtót, a szabályrendelet intézkedések ellenőrzésével pedig a rendőrkapitányi hivatalt bízta meg.

Nagyvárad, 1917. évi márcz. 22.

Juricskay Barna s. k.
pénz- és adóügyi tanácsos.

VISADÓ mozgószínház

Csütörtökön
Ranáta
dráma 3 felv.

Az előadások vasárnap d. u. 8 órákor, hétköznap 5 órákor kezdődnek.

URANIA mozgószínház

Csütörtökön
Az igazi szerelem
dráma 3 felv.

Az előadások vasárnap d. u. 8 órákor, hétköznap 5 órákor kezdődnek.

APOLLÓ mozgószínház

Csütörtökön
Joghy háza
dráma 6 felv.

Az előadások vasárnap d. u. 8 órákor, hétköznap 5 órákor kezdődnek.

NYILTÉR.

Olcsó Heti árjegyzék: árak.

Vizespohár csiszolt üvegből	—26
Borospohár csiszolt üvegből	—20
Likörpohár csiszolt üvegből	—30
Befőttes tányér csiszolt üvegből	—40
Teáscsésze fehér finom porcellán	—90
Mocacsésze színes finom porcellán	—80
Majolika gyümölcs tányér színezve	—60
Kávéscepor színes finom porcellán	—60
Gyermekcepor színes finom porcellán	—40
Színes festett vizespohár aranyozással	—80
Gyermek fülespohár csiszolt	—80
Evőkanál jó erő fémből	—60
Vizeskancsó finom csiszolt üvegből	2—
Borosüveg finom csiszolt üvegből	2—
Befőttes állvány finom csiszolt üvegből	2—
Fűszer tartó finom majolika színezve	2—
Virág üvegváza színes diszítéssel	2—
Virág üvegváza színes aranyozással	2—
Virág majolikaváza aranyozással	2—
Virág majolikaváza aranyozással	1—
Virág üvegváza színes üvegből	1—
Virágváza porcellán színes Roccoco	1—
Látképes emlék kávésbögre	1.50
Látképes emlék gyermekbögre	1.50
Szentképes aranyozott kávésbögre	1.50
Szentelt viztartó színes porcellánból	1—
Szentelt viztartó aranyozással	1.50
Szentelt viztartó színes duseranyozással	2—
Szentelt viztartó finom aranyozással	3—
Kávédaráló amerikai patent	7—
Porcellán francia kivitelt nyeles lábós	4—
Porcellán francia kivitelt nyeles lábós	8—
Porcellán francia kivitelt nyeles lábós	2—
Tűzálló barna porcellán tejes lábós	4—
Vizeskészlet színes festett aranyozással	4—
Boroskészlet színes festett aranyozással	4—
Söröskészlet színes festett aranyozással	4—
Liköröskészlet színes festett aranyozással	4—
Teáspohár valódi alpaca foglalattal	2—
China ezüst vajtartó finom kivitelen	5—
China ezüst gyümölcskosár finom kivitelen	5—
China ezüst gyümölcs állvány színes	10—
Teáskészlet színes roccoco aranyozással	12—
Kávékészlet színes roccoco aranyozással	12—
Feketékészlet színes roccoco aranyozással	12—
Mosdókészlet színes fayence felszerelve	12—
Ebédőkészlet színes roccoco aranyozással	36—

Eladás nagyban és kicsinyben.

Ablak üvegezés! Répkeretezés!

KOMLÓS TESTVÉREK

üveg nagykereskedés
Zöldfa-u. 13. Telefonszáma 372.

Főszerkesztő: **Dr. KRÜGER ALADÁR**
Felelős szerkesztő: **Dr. PAPP KÁROLY**

Árverési hirdetés.

Nagyvárad város tejköz-pontja Epreskerti telepén fekvő és tulajdonát képező **380 méter mázsa préselt széna** f. hó 29-én csütörtökön és 30-án pénteken d. e. 11 órakor nyilvános árlejtésen a legtöbbet ígérőnek egészben esetleg kisebb részletekbe elfog adadni.

Kikiáltási ár métermázsánként 25 korona.

Nagy-Várad, 1917. márc. 28.

Pfeifer Gyula.

Hasábos és vágott

TÜZIFA

szükségletét a legnagyobb bizalommal csak

JENEI M. CÉGNÉL

szerezheti be

Nagypiac tér, Kugler és Andrányi palota. Telefon 10-13. szám.

Megrendelések pontosan kimérve, hivatalos hához szállítatnak.

IZSÁK LIDIA

elsőrendű tűzészalon

Nagyvárad,

Park-szálloda

Nagy Sándor-u. 1.

váratlanban.

Fűzőket a legelső díjat szerint 2 óra alatt elkészítünk, kész fűzőkben egyenes tartók, melltartók és baskókban nagy választék. Fűzőket választás végéig vidékre is küldünk, tisztításokat és javításokat pontosan elkészítünk. Szilárd és megbízható munkát végzők egyedüli szállítója.

Telefon: 11-53.

Az Erzsébetligeten lévő **4 új földszintes** házban egy és két szobás lakások mellék helyiségekkel május hó 1-re kiadók.

Értekezni lehet a 3. épületben lakó házmesternél, vagy Incze irodában Bémer-tér 3.

Mindenféle vidéki megrendeléseket azonnal szállítunk.

Telephon 92. sz.

Alabástrom szappan

legjobb és legtisztább anyagokból készül, kitűnően habzó, igen tartós, teljesen lugmentes finom szappan kellemes illatánál fogva általánosan elvan terjedve

1 db ára 3 kor. 50 fillér.

EMIR

keleti hajfestő

legszebb fekete, vagy barna színre fest néhány perc alatt minden haját, bajuszt és szakált. Teljesen ártalmatlan. Használata egyszerű és a festés igen sokáig tart. Óvakodjunk utánzatoktól csak **EMIR** névvel ellátott dobozokat fogadjunk el.

1 készlet ára 3 kor. 50 fillér.

Ha szeplőjétől és pattanásoktól meg akar szabadulni, ha üde, friss arcot akar, úgy használjon

alabástrom

arczerémet

kétféle minőség van forgalomban nappali és esteli használatra

1 tégely ára 1 kor. 30 fill.

Fenti szerek kaphatók;

NÉMETH PÁL

„Arany Kereszt”
gyógyszertárában.

Nagyvárad, Szent László-tér.

(Városháza mellett.)

Kávéház megnyitás!

Alulírott, mint a Püspök-fürdő éveken át volt bérlője, a nagyközönség szives tudomására hozom, hogy a Körös-u. 1 sz. a. levő

Korzó-kávéházat

megvettem és azt teljesen átalakítva és újonnan felszerelve megnyitottam.

Állandóan a legkiválóbb kávéházi italok és hideg ételek lesznek olcsó :: áron kiszolgálva. ::

Figyelmes és előzékeny kiszolgálás!

Naponta a budapesti ifj Horváth János elsőrangú zenekara játszik.

A nagyközönség szives támogatását kéri

Özv. Dancs Istvánné

kávész.

ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Nagyvárad, Bémer-tér.

Befizetett részvénytőke
1.000.000 korona.

Elfogad takarékbetétet könyvecskékre és folyószámlára s azt előnyösen kamatoztatja. Leszámítól váltókat. Engedélyez előnyös feltételek mellett jelzálogkölcsonöket törlesztésekre. Előleget ad értékpapirokra.

Nagyteleky és Arany János utca sarkán lévő házban az emeleten egy modern négy szobás lakás erkéllyel és mellék helyiségekkel május hó 1-re kiadó!

Ugyanitt egy

üzlethelyiség

és egy souterrainban lévő egy szobás lakás aug. 1-re kiadó!

Értekezni lehet a házmesternél, vagy INCZE irodában, Bémer-tér 3-ik szám alatt.